

บทที่ 4

อุปกรณ์ จาก แสง เสียง

การสร้างและทำฉาก แสง เสียงของการละครในปัจจุบันนี้ได้พัฒนาไปเป็นอันมาก แสงและเสียงได้เข้ามามีส่วนช่วยทั้งฉากและการแสดง นอกจากจะมีส่วนร่วมที่สำคัญยิ่งกับการละครเวทีแล้ว ยังไปมีอิทธิพลในการภาพยนตร์ด้วย เพราะมีภาพยนตร์ทั้งเสียงและสี การแสงและเสียงจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างฉาก

การสร้างฉาก ศิลปินหรือสถาปนิกผู้สร้างฉากนั้นนับว่ามีความสำคัญรองลงมาจากผู้กำกับการแสดง ฉากสวยและเหมาะสมถูกต้องจะช่วยให้คนดูมีรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องได้ การสร้างฉากที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้จะเน้นถึงการสร้างฉากในการจัดละครโรงเรียนมากกว่าที่จะสร้างฉากในการละครอาชีพและละครเรื่องใหญ่

การสร้างฉากเช่นที่ทำกันอยู่ในปัจจุบันนี้ เริ่มต้นขึ้นในประเทศอิตาลี เมื่อ ค.ศ. 1500 ณ โรงละครในเขตวังของดยุคแห่งเฟอร์รารา (Duke of Ferrara) แต่การแต่งฉากก็ไม่มีอะไรมากนอกจากชู้มวงเครื่องประดับมากๆ เสาต้นใหญ่ๆ และรูปปั้น ใช้นั่งเล่นได้ทุกเรื่อง วิจารณ์และลิ้นค่าสร้างสูง

การสร้างฉากจะมีวิธีสร้างต่างๆ กันดังนี้

1. สร้างฉากเดี่ยวเล่นได้หลายๆ เรื่อง และไม่ว่าละครนั้นจะเกิดขึ้นที่ใด เช่น ฉากลิเก มีเพื่อเป็นเขตกันว่าเวทีหลังโรงเท่านั้น ฉากเช่นนี้เรียกว่าฉากแบบละครโรมัน (Roman Theatre Style) เช่นฉากละครของดยุคแห่งเฟอร์รารา ไม่มีการเปลี่ยนฉาก ฉากเดี่ยวเล่นได้ทุกเรื่อง

2. สร้างฉากแบบสมจริง (Realistic Designing) มีเครื่องตกแต่งตรงกับสมัย ตรงกับความนิยม เหมือนของจริงที่สุด

3. ฉากที่สร้างเพื่อความสะดวกในการแสดง ไม่หมดเปลืองมาก ใช้ฉากเดี่ยวแสดงทั้งเรื่อง แต่บรรยากาศดียิ่ง เรียกว่าฉากบรรยากาศ (Atmospheric Designing)

4. ฉากที่ใช้เพียงตัวแทนหรือวิญญาณ (Symbolism) เช่นในฉากมีต้นไม้ที่ไม่มีใบกิ่งก้านหักงอ ลำต้นตะปุ่มตะป่ำ เพื่อแสดงถึงดินแดนที่แห้งแล้งและกันดาร

5. สร้างฉากแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสซึม (Expressionism) คือสร้างแล้วผิดกับความเป็นจริง แต่ดูแล้วจะเน้นความรู้สึกและความประทับใจบางเรื่อง

6. สร้างฉากแบบจินตนาการ (Constructivism) สร้างด้วยจินตนาการใบไม้ ดอกไม้ ต้นไม้ ดึก สิ่งก่อสร้างไม่เหมือนของจริงหรือของธรรมชาติ เช่นฉากโขงของศิลปินบางเรื่อง เป็นธรรมชาติในจินตนาการ ไม่เหมือนธรรมชาติจริงๆ

ศัพท์เทคนิคเกี่ยวกับการสร้างฉากที่ควรทราบ

1. เวทีแสดง (Acting Area) คือเนื้อที่ส่วนหนึ่งของเวทีที่ผู้แสดงจะอยู่ในสายตาของผู้ดู
2. ม่านหน้า (Act Curtain) สำหรับปิดเปิด จะเข้าออกทางข้างหรือเลื่อนขึ้นเลื่อนลงก็ได้ อยู่ถัดไปหน้าเวทีขึ้นมา ปิดเมื่อละครจบตอน จบฉาก จบเรื่อง บางทีปิดเพื่อเปลี่ยนฉาก
3. เวทีหน้าม่านเรียกว่าเอพรอน (Apron) คือที่ว่างระหว่างหน้าฉากใหญ่กับไฟหน้าเวที (Footlight) ตัวละครออกมาแสดงเป็นฉากผ่านได้
4. ฉากแอสเบสตอส อยู่หน้าม่านแต่แขวนซ่อนไว้ จะปลดลงใช้เมื่อมีไฟไหม้เวทีละครทำด้วยผ้ากันไฟ หนา อาบยางและน้ำยาดับไฟไม่ให้ไฟไหม้ลุกลามไปถึงผู้ดู และคลอกผู้ดู ต้องมีไว้เสมอสำหรับประเทศตะวันตกเพราะกฎหมายบังคับ เพราะเคยมีไฟไหม้โรงละครซึ่งส่วนมากไฟจะเกิดจากหลังเวที และลุกลามโดยรวดเร็ว คนดูถูกไฟคลอกตายกันมาก
5. หลังฉากหรือหลังโรง ได้แก่ที่ว่างข้างๆ เวทีและหลังฉากหลังที่คนดูไม่มีโอกาสจะแลเห็น เป็นห้องแต่งตัวละคร ห้องเก็บพัสดุเวที และตัวละครมาคอยเพื่อออกแสดง
6. คานไม้หรือท่อเหล็กเพื่อแขวนม่านหรือห้อยไฟ (Batten)
7. บังบอน (Border) เป็นแผงยาวแคบทำด้วยไม้ยาวๆ ใช้ปิดไฟราว รวาม่านจากตาคนดู
8. บอกซ์เซต (Box Set) กรอบใหญ่ซึ่งด้วยผ้ามีไว้เสมอ 2 - 3 ชั้น เพื่อกันเวทีออกเป็นห้องเป็นส่วนได้ สูงตั้งแต่เพดานหรือสูงเท่าฉาก
9. แนวม่าน (Curtain Line) คือ แนวที่ม่านแตะพื้น อาจเขียนเป็นเส้นไว้เพื่อตัวละครจะได้ระวังไม่ยืนล้ำ หรือเวลาปิดม่านตัวละครจะได้ไม่หลุดไปอยู่นอกม่าน
10. ม่านทึบ (Cyclorama หรือ Cyc) ม่านสีแก่ ห้อยทิ้งไว้หลังเวทีทั้ง 3 ด้าน
11. ที่ห้อยม้วนฉากที่ไม่ต้องการใช้ (Files หรือ Loft) คือที่ว่างใต้เพดานโรง ไว้ห้อยม้วนฉากที่ไม่ได้ใช้หรือใช้แล้วให้พ้นจากสายตาคนดู
12. ฉากโปร่ง (Gauze) เป็นผ้าบาง ถ้ามีแสงไฟสว่างอยู่หน้าฉากก็จะไม่แลเห็น ถ้าเปิดไฟหลังฉากจะโปร่งแสงเป็นที่แสดงได้อีกจุดหนึ่งของเวที ซึ่งมักจะสร้างสูงกว่าเวทีเดิม
13. ระบายบน (Grand Drapery) ผ้าจีบห้อยเหนือเวที ทำด้วยผ้าหนา เช่น กำมะหยี่ ห้อยทิ้งขยาลงเพื่อทำให้เวทีไม่แลดูสูงเกินไป
14. ห้องเขียว (Green Room) มีไว้สำหรับตัวละครนั่งพักง่ายแก่การปล่อยตัว
15. คานเพดาน (Gridiron หรือ Grid) มีไว้ผูกหรือชักฉากหรือของอื่นๆ เช่น รอก ให้เลื่อนขึ้นเลื่อนลงได้
16. ผ้าปูพื้น (Ground Cloth หรือ Floor Cloth) ผ้าใบปูเวทีแสดง (ทางประเทศอื่นไม่ค่อยใช้)
17. หลีบเตี้ย (Ground Row หรือ Profile) เขียนเป็นรูปพุ่มไม้ ขอบฟ้า น้ำทะเล ก้อนหิน รั้วต้นไม้ รั้วเตี้ยๆ ฯลฯ วางปิดปลายฉากหลังตอนติดกับพื้น

18. ม่านข้าง (Legs) ใช้แทนหลังที่เป็นแผงได้ ต้องห้อยคู่ซ้าย 1 ขวา 1 เสมอ

19. ช่องมอง (Proscenium) สำหรับคนบนเวทีมองดูปฏิริยาของผู้ดู เป็นช่องเล็กๆ บางที่อาจกระจกเห็นด้านเดียว (One Way Glass) เป็นช่องเล็กๆ เห็นคนดูได้ทั้งโรงโดยคนดูไม่สังเกตเห็น

20. เวทีลาด (Rake) คือองศาแห่งความลาดของเวทีจากด้านหลังของเวทีมาสู่ด้านหน้า คนแสดงและคนดูจะรู้สึกความลาดนั้น แต่ผู้ดูจะเห็นตัวละครตลอดตัว เห็นไม่ขาด และกระบังไฟหน้าเวทีไม่บังเท่า

21. ฉากเล็กๆยกได้ (Set Piece) เขียนเป็นฟุ่มไม้ ก้อนหิน กำแพง ฯลฯ ตั้งได้และยกเคลื่อนที่จะไปวางที่ไหนก็ได้

22. ฉากเมฆ (Sky Cye) ผ้าธรรมดา ชิงหรือแขวนข้างเวที หรือเวทีระบายสีเป็นก้อนเมฆ เพื่อให้แลดูเป็นท้องฟ้า

23. ม่านรอง (Traveler) คือม่านอีกชั้นหนึ่ง อยู่ลึกเข้าไปในเวทีหลังม่านใหญ่ เวลาปิดเปิดจะเข้าออกทางข้างห้ามทำให้เปิดขึ้นลงเช่นม่านหน้าเวที

24. หลัง (Wing Setting) เป็นแผงชิงด้วยผ้าเรียบสูงเท่าฉาก ใช้เป็นคู่ทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของเวที บางทีใช้หลายคู่ ต้องเขียนเป็นลวดลายเข้ากับฉากหลังเวทีเสมอ

เครื่องมือสร้างฉาก

1. สีต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ จะใช้สีอะไรแล้วแต่จะต้องการจะให้ทันทานเพียงไร (หากเป็นละครโรงเรียนก็เพียงแต่ใช้สีฝุ่นก็พอ) เลือกใช้ได้ตั้งแต่สีฝุ่นจนถึงสีทาบ้านอย่างธรรมดา

2. เครื่องมือก่อสร้าง มีกบ เลื่อย ฆ้อน ฯลฯ

3. เครื่องมือผสมสี แปรง ฟู่กัน สำหรับทาสี ตัดเส้น กาว ฟองน้ำ ผ้าขี้ริ้ว ฯลฯ

4. กระดาษปิดฝา (Wall Paper)

5. ผ้าใบ ผ้าดิบ ผ้าบาง ผ้าธรรมดา สำลี ฯลฯ

6. ไม้ ส่วนมากทำเสา พื้นเรือน และโครงสำหรับบุผ้า ฯลฯ

7. ก้อนหิน หรืออิฐ

8. กระดาษย่น กระดาษมันอย่างหนา อย่างบาง สำหรับประดิษฐ์ใบไม้ ดอกไม้

9. ดอ ต้นไม้ ใบไม้จริงๆ หากต้องการใช้ ละครโทรทัศน์ใช้มาก

10. เครื่องเหล็ก มีบานพับ ขอรับขอสับ กลอน ตะปู ลูกกรอก ฯลฯ

11. โฟมแผ่น และเม็ดขนาดต่างๆ ทำหิมะทำลวดลายต่างๆ

12. เครื่องทำใยแมงมุม เครื่องฟั่นฝุ่นสำหรับทำฝุ่น

13. กระดาษขานอ้อย ไม้อัด

เจ้าหน้าที่ในการสร้างฉาก

1. เจ้าหน้าที่เขียนแปลน และทำหุ่นจำลองฉาก (Models) การทำฉากนั้นจะต้องทำแผน เขียนแบบเสียก่อน แล้วจึงทำหุ่นจำลองที่ย่อขนาด (ส่วนมากจะใช้ส่วน 1 นิ้ว ต่อ 1 ฟุต) ลงสีทำให้เหมือนของจริง เพื่อแก้ไขให้ถูกใจก่อนจะลงมือสร้างของจริง

2. ช่างเขียนและช่างทาสี ทำตามคำสั่งของสถาปนิกผู้เขียนแบบ ออกแบบและผู้กำกับการแสดง
3. ช่างออกแบบเฟอร์นิเจอร์ หรือเลือกซื้อเฟอร์นิเจอร์ ถ้าเป็นละครโรงเรียนใช้วิธียืม
4. ช่างไม้
5. ช่างเย็บ
6. ช่างประดิษฐ์ และจัดดอกไม้
7. ช่างทำม่าน
8. ช่างตกแต่งภายใน (Interior Decorator)
9. สถาปนิกหรือผู้สร้างฉากที่ค้นคว้าและวางแผน

ทั้งหมดนี้จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบและความของผู้กำกับการแสดง (Stage Director) และได้รับความร่วมมือประสานงานจากผู้กำกับเวทีและผู้กำกับฉาก นอกจากนี้ยังจะต้องมีพนักงานเปลี่ยนฉาก ที่ได้รับการฝึกฝนและซ้อมทำงานเป็นอย่างดีเพื่อความรวดเร็วว่องไวในการเปลี่ยนฉากและจะต้องมีพนักงานทำความสะอาดเวทีทุกครั้งที่เปลี่ยนฉากด้วย

อิทธิพลของสี การให้สีฉากจะต้องมีหลักดังต่อไปนี้

1. บรรยากาศ การให้สีฉากนั้นแม้จะไม่ต้องประณีตเท่าภาพเขียน แต่ก็ใช้หลักใหญ่ๆ อันเดียวกัน คือการให้บรรยากาศ จะต้องการบรรยากาศเศร้าสีต้องทึบหนัก บรรยากาศแจ่มใสสีต้องสดใส บรรยากาศลึกลับสีต้องครึ้ม เยือกเย็น
2. สีจะต้องประสานกับแสง เพราะแสงจะช่วยฉากได้อย่างมากดังจะกล่าวต่อไป
3. ใช้สีแสดงรสนิยมและฐานะตัวละคร ให้เห็นชัดโดยการให้สีและการจัดฉาก สร้างฉาก
4. ฉากจะต้องประสานกับการแต่งกายของตัวละคร
5. ฉากธรรมชาติจะต้องพยายามให้เหมือนธรรมชาติ ใช้สีให้ใกล้เคียงหากเป็นฉากจินตนาการ การให้สีจะต้องใช้หลักของความถ่วงของสี (Balance of Colours) เพื่อให้เกิดภาพที่งดงามช่วยในเรื่องจินตนาการ ฉากนาฏศิลป์ประจำชาติส่วนมาก การสร้างฉากมักจะใช้จินตนาการมาก

6. ในการละครเชื่อกันว่าสีทุกสีมีอิทธิพลในตัว และมีความหมายบนเวทีดังนี้

สีฟ้า	สงบ เยือกเย็น เป็นระเบียบ มีชีวิตบริสุทธิ์ และโปร่ง ไม่กดดัน
ส้ม	ร่าเริงแจ่มใส เต็มไปด้วยชีวิตชีวา สนุกสนาน ปราศจากทุกข์โศก
แดง	อารมณ์แรง และก้าวร้าว
เหลือง	สุขสบาย อนามัยดี เจิดจ้า ร่าเริง
ชมพูอ่อน	น่ารัก น่าเอ็นดู กระจุม กระจิม
ม่วง	ทุกข์ ลึกลับ หนักแน่น เป็นหลักฐาน
เทา	มีปัญหาแฝง ไม่กระจ่าง น่ากลัว หนัก ขรึม เฉยเมย
น้ำตาล	ไม่สูงส่ง ธรรมดาๆ เรียบๆ
ดำ	ทุกข์โศก น่าเศร้า เหงาหงอย

ฉากและความสำคัญกับเครื่องแต่งกายละคร

1. ผู้กำกับการแสดงจะต้องขอความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่เครื่องแต่งกายและเจ้าหน้าที่ฉากให้ประสานงานกัน อย่าให้ตัวละครแต่งสีเดียวกับเฟอร์นิเจอร์ นอกจากจะไม่แต่งกายสีเดียวกับเฟอร์นิเจอร์แล้ว ยังจะต้องให้ตัดสีทำให้ตัวละครเด่นและดูงามตาด้วย

2. สีของทั้งฉากและเครื่องแต่งกายละครเมื่อถูกแสงไฟสีต่างๆ จะเปลี่ยนสีไม่คงเดิม จะต้องข้อมทดลองให้ดี จึงจะได้สีสวย

3. หากเครื่องแต่งกายละครเป็นอย่างไร ฉากจะต้องคล้ายตาม ตัวละครจนฉากจะหุรหุราไม่ได้ ตัวละครแต่งพม่า ฉากก็ต้องเป็นบ้านพม่าด้วย ให้ถูกต้องตามปรกติของเผ่า การสร้างเครื่องแต่งกายละครและการสร้างฉากจึงจะต้องระวังเรื่องนี้ด้วย

การเก็บรักษาฉาก พัสตุในการสร้างฉาก แต่งฉาก เมื่อสร้างเสร็จแล้ว จะแบ่งออกเป็นหมวดดังนี้ คือ

1. พัสตุประกอบการตกแต่งฉากนอกเหนือไปจากตัวฉาก (Props)

2. ฉาก ม่าน เฟอร์นิเจอร์ต่างๆ

การเก็บรักษาจะต้องมีสถานที่โดยเฉพาะ เพื่อความปลอดภัยและความทนทานนานเท่าไร เมื่อต้องการจะใช้อีก จะได้นำออกมาใช้ได้ ไม่ต้องสร้างใหม่ ฉะนั้นในการเก็บรักษาจะต้อง

ก. มีที่เก็บกว้างขวางพอ เพราะฉากละครเป็นพัสตุใหญ่ เช่น หลืบ ถ้าเป็นแผงเป็นแผ่นก็ตั้งพิงซ้อนกันไว้ อย่าวางทับ ฉากผ้าห้อยควรพับและมีตู้เก็บ แสงสว่างเข้าไม่ได้จะได้ไม่ต่าง

ข. มีตู้เก็บพัสตุเล็กๆ น้อยๆ เพื่อแต่งหรือใช้ในฉาก เช่น ที่เขียนบุรี แจกัน รูปแขวนข้างฝา แก้ว ขวดเหล้า ฯลฯ แม้แต่ดอกไม้ประดิษฐ์หากมีที่เก็บก็ควรจะเก็บเอาไว้ใช้ในการแสดงครั้งต่อไป

ค. ควรมีทะเบียนพัสตุเฉพาะของแผนกฉาก แยกประเภทพัสตุและเก็บตามเลขทะเบียนประจำชิ้น เพื่อว่าเวลาจะใช้จะได้ไม่ต้องรื้อ จะทำให้ของชำรุดเสียหาย และเสียเวลาค้นหาด้วย

ง. ต้องระวังให้ปลอดภัยจากแมลงและอัคคีภัย ห้องเก็บฉากควรมีเครื่องดับไฟติดประจำไว้หลาย ๆ เครื่อง และเพียงพอเมื่อเกิดมีอัคคีภัยขึ้น

ฉ. เวลาจะเก็บควรถอนตะปูตอกฉากที่ยื่นออกมาให้หมด ถ้าเก็บทั้งตะปู จะไปตำฉากชิ้นอื่นขาด

เทคนิคในการสร้างฉากและทำหุ่นจำลองฉาก

ก่อนจะลงมือสร้างฉาก ข่างทำฉากจะต้องทำหุ่นเล็กๆ ย่อส่วนจากฉากที่จะสร้างจริง บางคนใช้อัตราส่วน 1 นิ้ว ต่อ 1 ฟุต หากจะน้อยกว่านี้ก็จะเล็กเกินไป ทดลองกับไฟไม่สะดวก ทำเหมือนของจริงทุกอย่างรวมทั้งการลงสี ควรทดลองกับไฟด้วย ไฟที่ควรจะทดลองควรมี 3 สี คือ เขียว แดง และฟ้า เพื่อดูสีที่ทาฉากไว้ว่าเมื่อถูกไฟจะเปลี่ยนไปอย่างไร จะได้แก้ไขให้สีออกมาตามความมุ่งหวัง ตามบรรยากาศ และกลมกลืนกับท้องเรื่อง

ข่างทำฉากหรือสถาปนิกผู้สร้างฉากจะต้องอ่านและศึกษาบทละครเรื่องนั้นให้ละเอียดลออที่สุดก่อนที่จะลงมือ

เขียนแบบฉาก ต้องให้แน่ใจว่าอะไรเป็นสถานการณ์นาฏกรรม อะไรเป็นอารมณ์ (Moods) ของเรื่อง และอารมณ์ต่างๆ อยู่ตอนไหนเพื่อออกแบบให้ตรงกัน ทุนจำลองของเวทีจะต้องมีทางเข้าทางออก หน้าต่าง (มีเตาผิง) หากเป็นละครฝรั่ง มีบันได ถ้าตัวละครจะต้องใช้บันได แม้ต้องการจะทดลองดูว่าเครื่องตกแต่งจะแสดงรสนิยมของตัวละครที่เป็นเจ้าของ ฉากนั้นเพียงไร จะต้องหาสัญลักษณ์ รูปภาพเล็กๆ ดัดฝา หรือตั้งประดับให้เห็นจริงๆ ในหุ่นเวทีนั้นด้วย ทุนจำลองเวที อาจทำจากกล่อง กระดาษแข็ง ไม้ หรือปูนปลาสเตอร์ ถ้าจะให้ดีจริงๆ จะต้องทำสี ออกแบบสัญลักษณ์ ไฟฟ้าและพัสดุ ตกแต่งอื่นๆ การเจาะหน้าต่างประตูในหุ่นก็เพื่อลองไฟว่าแสงสว่างจะเข้าสู่เวทีทางไหน เข้าได้มากน้อยเท่าไร จะต้องใช้ไฟช่วยอย่างไร

วิทยาการของการให้แสง (Lighting Terminology)

ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 16 การแสดงละครยังต้องแสดงกลางแจ้งและเล่นตอนกลางวัน เพราะนักแสดงละครยังไม่รู้จักการใช้แสงประดิษฐ์ช่วย หากจะสมมุติว่าเรื่องนั้นเกิดขึ้นกลางคืนก็นำไฟหรือเทียนมาจุดทั้งกลางวันแสดๆ ในฉาก ต่อมาถึงคริสต์ศตวรรษที่ 17 เมื่อมีการสร้างโรงละครถาวรมีหลังคา ก็นำตะเกียงมาแขวนเพื่อให้แสง ใน ค.ศ. 1803 เริ่มใช้ไฟแก๊ส และต่อมาการใช้แสงได้พัฒนาซับซ้อนขึ้นทุกที จนถึงปัจจุบันนี้

ศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ในการให้แสงของการละคร (Lighting Technical Terms)

แอมแปร์	(Emperage) กำลังไฟ
ไฟราว	(Border Lights) ติดเป็นราวเหนือเวที 2 - 4 แถว
สาย	(Cable) สายจากดวงไฟไปยังแผงสวิทช์
วงจร	(Circuit) ทางเดินกระแสไฟ
สะดึงสี	(Colour Frame) ไม้สีต่างๆ ตามสีของกระดาษแก้วหรือพลาสติกที่ขึงกับสะดึง สวมบนดวงไฟได้
เครื่องบังคับแสง	(Dimmer) เป็นเครื่องมือการไฟฟ้าที่อาจลดหรือเพิ่มกำลังไฟได้
สปอตไลท์	ไฟสปอตไลท์ เป็นไฟส่องกระจายตรงเป็นลำแสง
ไฟฉาย	(Floodlight) ติดบนเพดานหรือวางบนเวที กำลังไฟสูงให้แสงสว่างตั้งกลางวัน
ไฟหน้าเวที	(Footlight) เรียงเป็นแถวหน้าเวที มีกระบังบังคับแสงให้สาดไปทางผู้แสดง ไม่ใช่ทางคนดู
ไฟสปอตไลท์พิเศษ	(Fresnel) กำลังสูง ฉายเคลื่อนที่ตามตัวละครไปได้กลางวงแสงสว่างจัด และขอบวงกลมจะมีแสงสว่างจางลงสาดแสงเฉพาะจุดหรือผู้แสดงเฉพาะตัวคนเดียวเพื่อให้เด่น
แผ่นสีกลม	(Glass Roundels) มีสีต่างๆ สำหรับราวหรือทาบดวงไฟบางที่หมุนได้เพื่อให้สีต่างๆ
ดับไฟ	(Kill Light)
ตารางแสง	(Light Plot) จุดซึ่งจะวางดวงไฟชนิดต่างๆ เพื่อให้แสง

คำสั่งเรื่องแสง	(Light Cue Sheet) ต้องแจกประจำตัวเจ้าหน้าที่แสงทุกคน
ลินเนบัตโปรเจ็คเตอร์	(Linnebach Projector) เครื่องฉายภาพไปยังฉากหลัง โดยใช้สไลด์ฉาย เป็นเทคนิคและเครื่องมือให้แสงที่ทันสมัยมาก
แผงสวิตช์	(Switch Board) สวิตช์ของดวงไฟทุกดวงจะอยู่บนแผงนี้ เจ้าหน้าที่จะต้องจำให้ได้

การปรับแสงเพื่อช่วยบรรยากาศของเรื่อง

การควบคุมแสงจะต้องอยู่ที่แผงสวิตช์ พนักงานคุมแสงไฟจะต้องมีคำสั่งที่เรียกว่าบัญญัติการให้แสงสี (Light Cue Sheet) และต้องปฏิบัติตามที่นัดหมายไว้ในนั้น เช่นพอตัวละครบิดไฟ แสงทั้งเวทีจะลดวูบลง แต่จะดับหมดไม่ได้ ต้องเหลือไฟไว้ให้คนดูพอเห็นตัวละครบนเวที พอตัวละครตัวหนึ่งพูดหน้าต่างหรือจุดเทียนปิดสวิตช์ เจ้าหน้าที่แสงจะต้องเปิดไฟเพิ่ม ให้สมจริงและทันท่วงที เจ้าหน้าที่แผงสวิตช์นี้จะต้องมีที่ประจำ เมื่อเข้าปฏิบัติหน้าที่จะต้องเห็นเวทีและการแสดงทั้งหมด ฟ้ำแลบ ผ่นตก นอกจากจะช่วยเรื่องเสียงแล้ว ยังจะต้องมีการกระพริบไฟและลดไฟตามลำดับด้วย

ไฟหลังเวทีมีเอาไว้เพื่อ

1. เล่นเงา เช่นเงาปีศาจ เงาที่ทำให้เกิดความหวาดเสียวน่ากลัว
2. เปิดเวลาต้องการใช้มานานบางๆ ที่ซึ่งไว้ที่ส่วนลึกของเวที เพื่อให้เกิดบรรยากาศและจินตนาการ
3. ไฟฟ้าจะต้องลดทึบ ครึ้ม หากเป็นฉากฆาตกรรม หวาดเสียว น่าสะพึงกลัว ที่จะต้องถอยไปแสดงท้ายเวที
4. เมื่อเปิดไฟหลังทำให้เกิดเวทีซ้อนเวทีไม่ต้องเปลี่ยนฉากหน้า เพียงลดไฟของเวทีส่วนหน้า เปิดไฟหลังเวที ก็จะเป็นเวทีอีกแห่งหนึ่ง แสดงได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนฉากให้เสียเวลา

อิทธิพลของแสงสี

แสงสีมีอิทธิพลต่อฉาก เครื่องแต่งกาย และการแต่งหน้าของตัวละครมาก สีของฉาก เครื่องแต่งกายและการแต่งหน้าจะเปลี่ยนจากของเดิม เมื่อถูกแสงไฟ จะต้องมีการซ่อมแสงไฟก่อนวันแสดงจริงนานๆ เพื่อให้แน่ใจเรื่องอิทธิพลของสีจะได้ตรงกับที่ต้องการ ตัวละครที่แต่งตัวม่วงถูกแสงสีเหลือง จะกลายเป็นสีน้ำตาล พอถูกแสงสีฟ้าจะกลายเป็นฟ้าหม่นทันที สีเขียวจะคงที่เมื่อถูกแสงสีเขียวด้วยกันและสีเหลืองเท่านั้น

เครื่องแต่งกายละครที่ตัดด้วยผ้าซาติน ต่วนหรือไหมที่มันมากๆ จะรวบรวมเวลาถูกแสงไฟ และเห็นรอยยับขยับและเด่นมาก

หากบนเวทีมีกระจก ต้องระวังการฉายไฟ บางทีจะสะท้อนแสงทำให้ผู้ดูแสบตา

ตัวอย่างบัญชีการให้แสงสี (LIGHT CUE SHEET)

เรื่องนันทละครเคอร์ ของ ไชคอฟสกี

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 11, 13, 16 พฤศจิกายน 2512

ผู้กำกับแสงสี : น.อ.สมหมาย ศุขะพันธุ์ ร.น.

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สเปคโตไลต์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ขณะรอการแสดง	เปิดหมด ทุกแถว	- น้ำเงิน - ขาว	-	-	-
2.	- ก่อนเปิดฉากเหลือ 5 นาที	เปิดแถวกลาง 4 แถว	- น้ำเงิน - ขาว	- ขาว	-	-
3.	- สรรเสริญพระบารมีเมื่อเสด็จฯ ถึงจุดที่กำหนด	เปิดแถวกลาง 4 แถว	- น้ำเงิน - ขาว	- ขาว	-	-
4.	- ฉากเหลือเปิด เมื่อทรงประทับ นั่งแล้ว	เปิดแถวกลาง 4 แถว	- น้ำเงิน - ขาว	- แดง - ขาว	-	-
5.	- ประธานฯ กราบบังคมทูลที่ ไมโครโฟนกลางเวที	เปิดแถวกลาง 4 แถว	- น้ำเงิน - ขาว	- แดง - ขาว	-	-
6.	- ประธานฯ กล่าวจบเดินลงเวทีไป	เปิดแถวกลาง 4 แถว	- น้ำเงิน - ขาว	- แดง - ขาว	-	-

สามชั้นแห่งความรัก

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สปอตไลต์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ฉากแดงเปิด - หญิงคนนั่งคุกเข่าเริ่มเคลื่อนไหว ที่ เหลือคือหญิง 2 ชาย 1 คงอยู่นิ่ง - ทั้งหมดเริ่มเคลื่อนไหว	ปิดหมดทุก แถว	- น้ำเงิน - ขาว	- ขาว	-	- สีขาวจับที่คนนั่ง คุกเข่า ตั้งแต่เริ่มเปิด ม่านจนเริ่มระบำเสร็จ
2.	- ผู้เต้นชุดอ่อนโยน ออกไปเดินคู่ กับผู้เต้นชาย - ผู้เต้นชุดเหย้าวาน ไปแทนที่ผู้เต้น ชุดอ่อนโยน - ผู้เต้นชุดอ่อนโยนเมื่อเต้นเสร็จ แล้วเดินออกจากเวทีไป	-	- น้ำเงิน - ขาว	- น้ำเงิน - ขาว	- น้ำเงิน	- สีน้ำเงินจับที่ผู้เต้น ตั้งแต่เริ่มต้นจนเริ่ม ระบำเสร็จ
3.	- ผู้เต้นชุดเหย้าวานออกไปเดินคู่กับ ผู้เต้นชายเสร็จ แล้วเดินออกเวที ไป	-	- แดง - ขาว	- แดง - ขาว	- แดง	- สีแดงจับที่ผู้เต้น ตั้ง แต่เริ่มเริ่มระบำจน เต้นเสร็จ
4.	- ผู้เต้นชุดยังยืน ออกไปเดินคู่กับผู้ เต้นชาย เสร็จแล้วเดินออกจาก เวทีไป	-	- เขียว - ขาว	- เขียว - ขาว	- เขียว	- สีเขียวจับที่ผู้เต้น ตั้ง แต่เริ่มเริ่มระบำจน เต้นเสร็จ
5.	- ผู้เต้นชายเริ่มระบำเดี่ยว ออก จากเวทีไป	-	- แดง - ขาว	- ขาว	ขาว-น้ำเงิน ซ้าย-แดง	- สีขาวจับที่ผู้เต้น ตั้ง แต่เริ่มเริ่มระบำจน ออกไปจากเวที
6.	- ผู้เต้นทั้งหมดเดินเข้ามาในเวทีเริ่ม ระบำร่วมกันจนจบ	-	-	-	-	- ดวงขวานสีน้ำเงิน ดวง ซ้ายสีแดงจับที่ผู้เต้น หมู่ ตั้งแต่เคลื่อนไหว ถึงหยุดนิ่ง - ดับเมื่อม่านปิดสนิท
7.	- ปิดฉากแดง	-	- น้ำเงิน 3	- แดง - ขาว	- น้ำเงิน	-

องค์ 1 - ฉาก 1

สถานที่ ภายในบ้านคลารา

เวลา ระหว่าง 19.00 - 21.00

“นัทแครคเกอร์”

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สเปคโลดต์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- เริ่มการแสดงด้วยเด็กถือเทียน เดินเข้าไปในเวที - เปิดฉากแดง เด็กถือเทียนเดิน พร้อมกับม่านเปิด	ปิดหมด ทุกแถว	- น้ำเงิน 3	- แดงลด ขณะฉาก เปิด - ขาวลดลง ขณะเด็กถือ เทียนจะเข้า ไปในเวที	- น้ำเงิน	
2.	- ฉากเปิดเต็มที่เห็นคลารา ยืนอยู่ ที่ต้นคริสต์มาส - คลาราเริ่มเต้นเดี่ยว	-	- น้ำเงิน 1, 3	- น้ำเงิน	น้ำเงินลด ลงเมื่อ คลาราเริ่ม เต้นเดี่ยว	- สีขาวจับที่คลาราตั้ง แต่เริ่มเต้นเดี่ยวถึง หยุดเต้นเดี่ยว
3.	- คลาราเรียกเพื่อนๆ (2 คน) เต้นรำร่วมกัน	-	- น้ำเงิน 1, 3	- น้ำเงิน	-	
4.	- คลาราและเพื่อนๆ หยุดเต้น - ฟริตซ์และเพื่อนๆ เข้ามาในเวที - พ่อแม่ของคลาราเข้ามาในเวที - สาวไข้เข้ามาในเวที - ดร.ดรอสเซลเมเยอร์เข้ามาในเวที แล้วแจกของขวัญแก่เด็กๆ	-	- น้ำเงิน 1, 3	- น้ำเงิน - ขาว 160	- น้ำเงิน	-

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สปอตไลท์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
5.	- ตุ๊กตากล 2 ตัว (ชาย 1 หญิง 1) เข้ามาในเวที - ดร.ดรอสเซลเมเยอร์ไขลานตุ๊กตากล	-	- แดง 2,4,5,6	- แดง - ขาว160		
6.	- ตุ๊กตากลเริ่มวิ่งระบำ	-	- แดง	- แดง	- แดง	- สีแดงจับที่ตุ๊กตากล จนหยุดเต้น
7.	- ดร.ดรอสเซลเมเยอร์ ให้ตุ๊กตาค านัทแครคเคอร์แก่คลารา - คลาราวิ่งระบำกับตุ๊กต านัทแครคเคอร์ - คลาราถูกพริทซ์แย่งตุ๊กตา, พริทซ์โยนตุ๊กตาทิ้ง - พ่อแม่คลาราเก็บตุ๊กตาให้คลารา - พริทซ์ถูกทำโทษ	-	- น้ำเงิน 1,3	- น้ำเงิน - ขาว	- น้ำเงิน	-
8.	- เด็กๆ ถูกบังคับให้ไปนอน, เด็ก ชายไปก่อนแล้วจึงเด็กหญิง - พ่อแม่คลาราและบรรดาแขกอยู่ ในเวที	-	- น้ำเงิน 3	- น้ำเงิน ลดขาว หมด	-	-
9.	- ปิดม่านแดง		- เปิดแถว กลาง 4 แถว	-	- แดง - ขาว	-

องค์ 1 ฉาก 2 ณ ดันคริสต์มาส (ภายในบ้านคลารา)
 สถานที่ - ภายในบ้านคลารา ณ ดันคริสต์มาส
 เวลา - หลัง 23.00

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สปอตไลท์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ขณะฉากแดงปิดสนิท	-	- น้ำเงิน 3	- แดง - ขาว	-	-
2.	- ขณะฉากแดงเปิด จนถึงเปิดเต็มที่ - ทหาร 8 นาย เรียงระบำ - นัทแครคเกอร์ เรียงระบำร่วมกับ ทหาร 8 นาย - หนู 5 ตัว เข้ามาในเวที	-	- น้ำเงิน 3	-	-	- - สีขาว 2 ดวง จับที่ทหาร 8 นาย ขณะเรียงระบำ - สีขาวจับเฉพาะนัท แครคเกอร์ - สีขาว 2 ดวง จับที่หนู 5 ตัว ขณะเรียงระบำ
3.	- ทหารสู้กับหนู นัทแครคเกอร์สู้ กับกษัตริย์หนู - คลารากำจัดหนู (โยนรองเท้าใส่หนู)	-	- แดง 2, 4, 5	- แดง - ขาว 160	- แดง	-
4.	- หนู 5 ตัว วิ่งหนีเข้าโรง	-	- ดับไฟ มีด	(ระว่างไฟ ข้างเวที)		-
5.	- เจ้าชายนัทแครคเกอร์ปรากฏ องค์ในแวล้อมของทหาร 8 นาย - เจ้าชายนัทแครคเกอร์เรียงระบำ ร่วมกับคลารา	-	- น้ำเงิน 1,3	- น้ำเงิน	- น้ำเงิน	-
6.	- ปิดฉากแดง	เปิดหมด ทุกแถว	- ขาว	- แดง - ขาว	-	-

พักครึ่งเวลา

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สเปคโด้
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ฉากแดงขณะปิดสนิท	- เปิดทุกแถว	- ไฟสีขาว เปิดเพื่อ ใช้ในการ เปลี่ยน ฉาก...เมื่อ เรียบร้อย แล้วดับไฟ บนหมด	- แดง - ขาว	- น้ำเงิน	-
2.	- ก่อนฉากแดงเปิด 1 นาที	- เปิดเฉพาะ แถวกลาง 4 แถว	ดับหมด	- แดง - ขาว	- น้ำเงิน	-

องค์ 1 ฉาก 3

สถานที่ - อาณาจักรหิมะ

เวลา - กลางคืน

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สปรอตไลท์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ฉากแดงเปิด	ปิดหมด ทุกแถว	ดับหมด	-	- น้ำเงิน	-
2.	- สโนว์เฟลค 2 คนวิ่งระบำแล้ว ออกจากเวทีไป	-	- น้ำเงิน 1, 3	-	- น้ำเงิน	-
3.	- สโนว์เฟลคเข้ามาในเวทีข้างละ 6 คนพร้อมกับหิมะเริ่มลงมา - การวิ่งระบำของสโนว์เฟลค	-	- น้ำเงิน 1, 3	-	- น้ำเงิน	-
4.	- คลาราและเจ้าชายเข้าสู่เวทีแล้ว วิ่งระบำ	-	- น้ำเงิน 1, 3	-	- น้ำเงิน	-
5.	- นางฟ้าหิมะ 4 องค์ ออกมาบนเวที - นางฟ้าหิมะวิ่งระบำร่วมกันทั้ง 4 องค์	-	- น้ำเงิน 1, 3	-	- น้ำเงิน	-
6.	- เจ้าหญิงหิมะเสด็จออกมาต้อนรับ คลาราและเจ้าชาย	-	- น้ำเงิน 1, 3	-	- น้ำเงิน	-
7.	- เจ้าหญิงหิมะวิ่งระบำร่วมกับ นางฟ้าหิมะโดยมีสโนว์เฟลค, คลารา และเจ้าชายยืนดูอยู่	-	- น้ำเงิน 1, 3	-	- น้ำเงิน	-
8.	- ปิดฉากสีแดง	-	-	-	-	-

องค์ 2

สถานที่ - อาณาจักรขนม

เวลา - กลางคืน

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สเปคตโลด์
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
1.	- ฉากแดงขณะปิดสนิท	เปิดแถวกลาง 4 แถว	- ขาว	- แดง - ขาว	-	-
2.	- ฉากแดงขณะเปิด จนถึงเปิด เต็มที่	ปิดหมด ทุกแถว	-	- แดงเปิด ตลอดจน หมด	- น้ำเงิน - แดง	
3.	- คลาร่าและเจ้าชายเสด็จฯ ออก - มาตามเรจีเฟอร์ (ถือพัด) ออก - เทพธิดาซุการ์พล์มนำคลาร่าออก - คลาร่านั่งบนบัลลังก์ ส่วน เทพธิดาซุการ์พล์มยืนอยู่ข้างๆ บัลลังก์ขนมเค็ก	-	- แดง4,4,6 ค่อยๆ เพิ่มขาว	- น้ำเงิน ค่อยๆ เพิ่ม	- - น้ำเงิน - แดง	- เปิดไฟส่องแรมพ์ก่อน เสด็จออก
4.	ระบำชุดต่างๆ - ระบำสเปน ทูนิง 1 - ระบำอาราเบียน ทูนิง 1 ชาย 2 - ระบำจีน ทูนิง 2 ชาย 1	-	- แดง	- แดง - ขาว	-	- สีขาวจับที่ผู้เต้นตั้ง แต่เริ่มเรียงระบำจน หยุดเต้น - สีขาวจับที่ผู้เต้นตั้ง แต่เริ่มเรียงระบำจน หยุดเต้น
5.	- ระบำ ทูนิง 3	-	- น้ำเงิน 1, 3 - แดง 6	- เขียว - ขาว	-	- สีเขียวจับที่ผู้เต้นตั้ง แต่เริ่มเรียงระบำจน หยุดเต้น

ลำดับที่	รายการการแสดง	ไฟแสงสว่าง ภายในหอ ประชุมฯ	แสง สี บนเวที			สเปคโอด
			ไฟบน	ไฟหน้า	ไฟข้าง	
6.	- ระบำ Waltz of the Flowers สลักรับระบำของพวก Dew Drop - การเรียงระบำเดี่ยวของเทพธิดา ซูการ์พล้ม - การเรียงระบำเดี่ยวของเจ้าชาย - การเรียงระบำคู่ของเทพธิดา ซูการ์พล้มกับเจ้าชาย	-	- แดง 2,4,5,6	- แดง - ขาว	- แดง	- สีแดงจับที่พวกระบำ - สีฟ้าจับที่พวก Dew Drop ขณะเรียงระบำ - สีขาวจับที่เทพธิดา ขณะเรียงระบำ - สีขาวจับที่เจ้าชาย ขณะเรียงระบำ - สีขาวจับทั้งสองขณะ เรียงระบำจนหยุดเต้น
7.	- เทพธิดา ซูการ์พล้มเชิญระบำชุด ต่างๆ เข้ามารวมกันในเวทีเพื่อ ส่งเสด็จฯ เจ้าชายและคลาราสเสร็จ แล้วไปนำคลารามาจากบัลลังก์	-	- น้ำเงิน - ขาว220	- น้ำเงิน - ขาว220		
8.	- คลาราและเจ้าชายโบกร่ำลาเหล่า เทพธิดา นางฟ้า แล้วเสด็จขึ้น แรมพ์ เดินทางจากที่นั่น - ทั้งหมดโบกมืออำลาซึ่งกันและกัน	-				
9.	- ฉากแดงปิด	เปิดหมด ทุกแถว	- ขาว	- แดง - ขาว		
10.	----- ส ร ร เ ส ร ี ญ พ ร ะ บ า ร มี -----					

เสียง

การแสดงละครที่ตึ้นนั้น จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นขั้นต้น

1. เห็นด้วยตา โดยทั่วถึงทั้งเวที
2. ได้ยินเสียงทุกอย่างทุกอย่างบนเวทีแสดงชัดเจน จึงจะเกิดความสุขได้ถ้าเรื่องดี แสดงดี หลักทั้ง 2 ประการข้างต้นจึงมีความสำคัญเท่ากัน เสียงที่อาจจะมิได้บนเวทีและคนดูจะต้องได้ยินมี

1. บทเจรจา บทร้อง
2. ดนตรีประกอบหรือดนตรีภูมิหลัง (Background Music)
3. เสียงต่างๆ ที่อาจจะประกอบขึ้น (Sound Effect)

เสียงต่างๆ ที่อาจจะประกอบขึ้น (Sound Effect) และเครื่องประกอบการให้เสียง

เพื่อให้ละครสมบูรณ์เห็นจริงเห็นจัง จะต้องใช้เสียงช่วยเช่น เสียงรถจอด เสียงลมทะเล เสียงคลื่นกระทบฝั่ง เสียงเครื่องรถยนต์ เสียงแตรรถ เสียงปืน กริ่งโทรศัพท์ เสียงเคาะประตู นาฬิกาตี ฯลฯ เสียงพวกนี้มีทิศทางจะสร้างขึ้น และมีเครื่องมือหรือวิธีสร้างดังต่อไปนี้

1. ใช้เทปอัดเสียงธรรมชาติมาเปิด ในปัจจุบันนี้มีแผ่นเสียงทำเสียงต่างๆ จำหน่าย นำมาอัดเทปเพื่อให้เป็นเสียงประกอบเหมือนหรืออย่างน้อยใกล้เคียงธรรมชาติที่สุด ดีกว่าวิธีอื่น
2. ประดิษฐ์เสียงด้วยเครื่องมือต่างๆ เช่น จะทำเสียงคลื่นกระทบฝั่ง ก็นำถั่วเขียวไปรยลงบนหน้ากลองใหญ่ เอียงกลองให้ถั่วกลิ้งไปกลิ้งมา จะเกิดเสียงดังเหมือนคลื่น ถ้าใช้กระดาษทราย 2 แผ่นถูกันให้ชิดไมโครโฟนจะคล้ายเสียงรถไฟวิ่ง การสร้างเสียงพวกนี้ต้องขำนาญจริงๆ และต้องซ้อมฟังดูกับไมโครโฟน เพราะถ้าทำแล้วไม่เหมือนจะน่าขำ การทำให้เหมือนเสียงธรรมชาตินั้นยากมาก ถ้าหาแผ่นเสียงได้ นำมาอัดเทปอีกทีหนึ่งเอาไว้ใช้จะแนบเนียนและสะดวกกว่า
3. ใช้ประดิษฐ์เสียงด้วยปากและไมโครโฟน ผู้ที่ทำได้แนบเนียนยิ่งก็คือ ม.ล.รุจิรา อิศรางกูร ซึ่งมีสมญานามว่า มนุษย์ 6 เสียง การทำเสียง ม.ล.รุจิรา ใช้ไมโครโฟนปากและมือทำเสียง รถไฟแล่น ม้าวิ่ง ม้าเดิน ลมทะเล ฯลฯ ได้เหมือนมาก และมีคนหลายคนที่มีฝึกหัดแล้วทำได้ มีผู้ขำนาญทำเสียงสัตว์ เช่น เสียงแมว หมา หมู ลิง หนู ฯลฯ และทำได้ตามอารมณ์สัตว์เสียด้วย เช่น หมาเห่า หมาหอน หมาขู่กัน ฯลฯ เหมือนธรรมชาติที่สุด
4. การให้เสียงนี้ต้องทำหลังฉาก จะต้องมิใช่ไมโครโฟนอยู่หลังโรง ซึ่งเปิดเมื่อต้องการใช้และปิดทันทีเมื่อใช้แล้ว มิฉะนั้นเสียงหลังโรงจะดังออกมาคนดูได้ยินหมดทุกอย่าง

วิธีใช้ไมโครโฟน (Mike Technique)

1. ต้องมีไมโครโฟนให้เพียงพอทั้งหลังโรงและบนเวที
2. ไมโครโฟนหลังโรงไม่ใช่ต้องปิดทันที หากเปิดทิ้งไว้เสียงหลังโรงจะลอดออกมาถึงผู้ฟัง
3. การวางไมโครโฟนนั้น จะต้องวางทุกจุดที่จำเป็นกระจายทั่วเวที และต้องระวังว่าคนดูจะเห็นสายไฟฟ้าเกะกะ ถ้าเป็นโรงละครถาวรอาจจะมีการเจาะพื้นวางสายไมโครโฟนกันไม่ให้ตัวละครสะดุดหรือเหยียบสายด้วย ส่วนเหนือเวที

ต้องมีไมโครโฟนประเภทแขวนที่รับเสียงได้รอบตัว แขนงสูงจากศีรษะผู้แสดงพอสมควร แกวละ 3-4 ตัว ไว้ประมาณ 2-3 แกว (แล้วแต่ความกว้างและความเล็กของเวที) นอกจากนี้ไมโครโฟนแขวนแล้วไมโครโฟนตัวอื่นจะต้องมีวิธว่าง ซ่อนไม่ให้คนดูเห็นเป็นอันขาด เช่น ซ่อนไว้หลังแจกันใหญ่ในพุ่มไม้ หลังเสา ฯลฯ การมีไมโครโฟนเพียงพอก็จะทำให้ตัวละครสบายใจ แสดงและเคลื่อนไหวบนเวทีได้โดยไม่ต้องห่วงไมโครโฟน เช่น จะพูดทีหนึ่งก็ต้องเดินไปหาไมโครโฟนแล้วพูดตรงนั้น หันหน้าไปทางอื่นก็ไม่ได้ คนดูจะไม่ได้ยิน ทำให้ดูเขินตาไม่เป็นไปตามธรรมชาติ แสดงไม่ได้เต็มที่

4. ไมโครโฟนจะต้องไม่เป็นที่สังเกต หรือเรียกความสนใจของคนดู เช่น ไมโครโฟนประเภทเลื่อนขึ้นจากเวที เลื่อนขึ้นเลื่อนลงตามโอกาสที่ตัวละครตัวหนึ่งตัวใดต้องการจะใช้ จะมีการเคลื่อนไหวอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการแสดงของตัวละครเกิดขึ้นบนเวที เรียกสายตาและความสนใจของคนดูไปอยู่ที่ไมโครโฟน คนดูจะสนใจละครน้อยลงไป

5. การวางไมโครโฟนกับพื้นกับโต๊ะที่สะเทือนง่าย เวลาตัวละครพูดโต๊ะ เดินหนักๆ ไมโครโฟนจะสะเทือนเกิดเสียงน่ำรำคาญได้

6. ในการแสดงละครจะต้องตั้งไมโครโฟนทั้งด้านไม่ได้ ไม่ว่าด้านนั้นจะสั้นหรือยาว ไม่ได้ปรากฏ หรืออภิปราย

7. ไม่แน่ใจว่าเสียงตัวละครบางตัวจะเข้าไมโครโฟน และคำพูดของตัวละครตัวนั้นเป็นคำคมผู้ดูควรได้ยินทุกคำ ควรใช้ไมโครโฟนเล็กประเภทแขวนหรือหนีบ จะแขวนหรือหนีบให้แนบเนียนจนคนดูไม่แลเห็นไมโครโฟนก็จะทำได้ไม่ยาก

8. จุดวางไมโครโฟนจะต้องเหมาะสม และกระจายทั่วเวที มิฉะนั้นเวลาตัวละครพูดเสียงจะไม่สม่ำเสมอ ดังบ้าง ค่อยบ้าง ตัวละครจะต้องเคลื่อนไหว หูดยอยู่กับที่ไม่ได้ และจะต้องให้ผู้ฟังได้ยินเสียงสม่ำเสมอไม่เกิดความรำคาญ

9. ผู้แสดงนั้นจะนึกถึงไมโครโฟนขณะที่แสดงไม่ได้เลย เล่นไปตามกำหนดตามซ้อม การนึกถึงไมโครโฟนหรือจำได้ว่าไมโครโฟนตัวไหนไม่ค่อยทำงาน จะทำให้มีมือการแสดงอ่อนไป

ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในเรื่องเสียง

1. ลองไมโครโฟนให้แน่ใจก่อนการแสดงว่าไม่มีเสีย ดีทุกตัว

2. ต้องซ้อมเสียง การเร่งเสียง ลดเสียงและการทำเสียงประกอบ (Sound Effect) ให้เป็นที่พอใจ

3. ตัวละครต้องพูดให้ดังพอ ไม่อ้อมเสียง

4. การโต้ตอบต้องพูดให้ดังเท่าๆ กัน ไม่ดังคนหนึ่ง ค่อยคนหนึ่ง ผู้ฟังจะรำคาญ นอกจากคำพูดแสดงอารมณ์เท่านั้นจะดังแตกต่างกันมากได้

5. ระวังเสียงกระซิบ ต้องให้เป็นกระซิบในการกระซิบอย่างดัง เสียงบรรยายภาศของเรื่อง เสียงยิงปืนต้องดังพอดีไม่ดังจนคนดูสะดุ้ง ต้องทดลองใช้ปืนละครว่ายิงไกลไกลไมโครโฟนเพียงไรจึงจะพอดี

6. คนคุมสวิทช์ไมโครโฟนจะต้องเห็นการแสดงตลอดเวลา จะคอย "ปิด" "เปิด" ไมโครโฟนตามที่ต้องการ

7. ระวังการบอกรท จะต้องให้ไกลไมโครโฟนอย่าให้เข้าไมโครโฟนเป็นอันขาด เลือกที่ยืนบอกรทให้เหมาะสม

8. ควรมีดิกเตโฟน (Dictaphone) คือเครื่องติดตั้งสั่งงานเพื่อให้ผู้กำกับในหน้าที่ต่างๆ ติดต่อกันกับหลังเวที เช่น ติดต่อยังห้องแต่งตัวละคร ห้องที่ตัวละครนั่งพักเพื่อเรียกตัวให้มาคอยที่เวทีเพื่อออกแสดง เป็นต้น

